

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvzajajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 80 kr., do 1. oktobra 1 fl. 60 kr. in do konca leta 2 fl. 20 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah.

Upravnistvo.

Železni kancelar.

Da se pečamo na tem mestu z ljudmi, ki ne živé v našem cesarstvu, to sicer pri nas ni v navadi in čemu tudi, saj naših bralcev ne skrbi to veliko, kar se godi zunaj črno-rmenih soh. Ako pa storimo dnes v tem izjemo, krivo je tega le delovanje moža, o katerem izpregorimo zato nekaj besedi. Mož je pa tudi za to: knez Bismarck, dolgi kancelar prej Prusije, na zadnje pa zjedinjene Nemčije.

Naših bralcev pozna vsaki to ime in ve tudi to, da je bilo ponižanje Avstrije in povišanje Prusije, kar ga je doslej bilo, pravo delo železnega kancelarja v Berlinu. Dne 20. marcija pa se je temu možu izročilo pismo cesarja Viljema II., v katerem se mu cesar zahvaljuje za njegovo dosedanje delovanje in naznani, da ga pusti iz službe drž. kancelarja. Možje, ki poznajo mladega cesarja pa tudi železnega kancelarja, videli so za to razna znamenja in lahko slutili so že dolgo, da mora priti do tega. Sedaj se je to zgodilo in knez Bismarck velja odslej svetu le toliko, kolikor je storil za Nemčijo ali pripomogel, da se je zgodilo.

Malo pa to ni. Da imajo Nemci svojega cesarja, to je delo Bismarcka; da je Francija republika, slaba, nesložna republika, to je delo Bismarcka; da je Italija ena kraljevina, to je na konci tudi le delo Bismarcka; da si ruski medved ne upa iz brloga, to je več ali manj

delo Bismarcka in kaj naj rečemo o naši Avstriji? Da še imamo zmotnjave in da ne pridemo do sprave, do take, ki daje državi in posebej vsakemu narodu svoje pravice, to smemo tudi Bismarcku pripisati na rovaš.

Sam pač mož vsega tega ni storil, ali pomagal je na to in če se je dalo, pomešal je ljudem tudi sam štrenjo in v tem je dobil potlej časa za svojo Nemčijo, za novi plašč nemškega cesarja. To je velikansko delo in pripiše se v prvi vrsti in to celo lahko železnemu kancelarju, kajti Bismarck je bil pri onem delu mojster; vsi drugi so bili pri tem radi ali neradi le njegovi pomagači.

To se mu je posrečilo; razmerno v malem času, po treh srečnih vojskah je lahko pozdravil svojega starega kralja: Vaše veličanstvo, cesar vse Nemčije! Staremu Viljemu se je to dobro zdelo in pustil je srečnemu kancelarju proste roke. In mož jih je tudi gibal, naj bi dežele, ki jih je spravil pod cesarja, tudi lepo cesarju obdržal. To je bilo težko delo in sedaj, ko ga je iz rok odložil, še ni nič gotovo.

Veliko bi brž ne bilo treba pa bi vse delo razpadlo, kar ga je nastalo doslej, najbolj za to, ker je nastalo s silo, z veliko krivico. Dokler ga je imel Bismarck v rokah, ni bilo strahú, ali kaj bode poslej?

Za to pa ne gre nam skrbi in mlademu cesarju gotovo ne izmanjka mož, ki bodo na straži za nemško cesarstvo, more biti še bolje, kakor stari kancelar. Kar je pa za nas veselo, je to, da bode pri nas poslej manj bismarkovanja, pa zato več rodoljubja, tudi v nemških društvih. Da so peli Nemci zunaj črnomenih soh slavo železnemu kancelarju, temu ni bilo čuda ali da so v nekaterih društvih in tudi v listih delali, tudi pri nas, tako ali še huje, to je bolelo domoljuba. Da bode to poslej nehalo, to smemo upati in če ne bi ničesar druga mi imeli od tega, da je železni kancelar odstopil, bilo bi to že nekaj.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Konec.)

Koncem naj svoje pisanje zgradim z lepimi cveticami, katere so milostni gospod prelat Fr. Kosar pri slavnostnem obedu, pri mizi v pričo mnogobrojnih imenitnih gostov sadili ter jih novemu knezu v varstvu izročili. Odprli so svoja zgovorna usta ter rekli:

Prevzvišeni knez in škof!

Slovenci imajo navado, da radi govorijo v podobah in prilikah. Bodi tedaj tudi meni dovoljeno, ko imam častno nalogo, da Vam, svetli in prevzvišeni knez in škof, v imenu duhovništva in vernega ljudstva lavantinske škofije napijem prespoštljivo zdravico, da jo povijem v podobo, in jo kakor venec, iz nebeških cvetic spleteni, pred Vas na mizo položimo.

Tri cvetlice so zlasti našemu narodu priljubljene in v narodnih pesnih jezerokrat milo-glasno opevane.

Prva cvetlica je bela lilija, znamenje čistote in nebeške lepote. Utrgamo jo v nebeškem vrtu in jo pred Vas položimo v znamenje, da Vas sprejmemo s čistim, odkritim in resničnim veseljem pa tudi z vernim srcem, kakor od Boga nam danega varuha in učitelja vere in potovodjo v nebeško domovino. V duhu sv. vere Vas denes pozdravlja cela škofija, s prerokom Samuelom, rekoč: Govori gospod, tvoj hlapec poslušaj. (Kralj. 3, 10.)

Druga cvetlica je rudeča roža, znamenje ljubezni. Utrgamo jo v znožji sv. križa na Golgoti in jo pred Vas položimo v znamenje, da Vas sprejmemo ne le z vernim, ampak tudi z ljubezni gorečim srcem. Naši ste; ne le po krvi in jeziku, temveč zdaj še bolj po svojem vzvišenem poklicu. Kakor mešnika Vas je namreč Bog vzel iz naše srede in kakor škofa Vas je zopet nazaj postavil v našo sredo. "In ker ste Vi naši, smo tudi mi Vaši. — O ljubezen, po vsem svetu toliko hvaljena, pa prav v naši dobi tako malokje prav razumljena! Tu ni slišati skoraj drugega govora, kakor o socijalnih, narodnih in političkih prepirih. O jezikih vedno govorimo, jezike pilimo, raznih jezikov se učimo; pri tem pa dalje bolj pozabljamo najlepšega in v nebesih edino veljavnega jezika, — jezika krščanske ljubezni. Jezik ljubezni je Jezus še umirajoč na križu govoril, izreki ljubezen do matere, do učenca, do sovražnikov, do Očeta. In jezik ljubezni je njegov učenec, apostol Pavel nad vse čislal, rekoč: „In ko bi jezike angeljev in ljudi govoril, pa bi ljubezni ne imel, mi nič ne pomaga“. — Svetli knez! V imenu cele škofije Vas prosimo: Učite nas jezik ljubezni; mi bomo radi poslušali. In daj Vam Bog doživeti, da se bode vse povsodi po lavantinski vladikovini ta edini jezik govoril, — jezik krščanske ljubezni!

Tretja cvetlica je zeleni rožmarin, v znamenje zvestobe do groba in še unkraj groba izvoljen zato, ker ne zvene, in milo barvo in prijetno vonjavo stalno ohrani. Zato si prijatelji pri ločitvi vrh rožmarina v spomin podajo, in zato, ker upanje imamo, da svoje ljube in drage zopet najdemo unkraj groba, tudi njih krste z rožmarinovo vejo škropimo in na njih grobovih zeleni rožmarin sadimo. — Svetli knez! Na našega Zveličarja božjem grobu, v katerem je shranjeno vse naše upanje za čas in večnost, utrgamo denes prespoštljivo vrh zelenega rožmarina in ga pred Vas na mizo položimo s slovesno obljubo naše zvestobe do groba in še unkraj groba; — naše zvestobe v čisti, pravi, katoliški veri; — naše zvestobe v čisti, sveti, krščanski ljubezni; — naše zvestobe sploh v vsem, karkoli nam bote naročali v blagor vladikovine posebej, in v blagor sv. cerkve sploh.

V to ime veselo povzdignemo čaše in nazdravimo: Svetli knez, iz celega srca želimo, koderkoli bote po vladikovini hodili po apostolski obiskavi, da v vsaki fari v najlepšem cvetu najdete belo lilijo sv. vere, gorečo rožo krščanske ljubezni in zeleni rožmarin neomahljive zvestobe; da pa prav tukaj v škofovskem mestu te tri nebeške cvetlice še v posebni krasoti razcvetajo in z nevenljivimi vencami Vaš škofovski prestol opletajo, ter Vam lajšajo in slajšajo skrbi in težave apostolskega poklica. V to ime pomozite Bog, ter Vas zdravih in veselih ohrani mnogo in prav mnogo srečnih let! Slava, slava!

Zdaj tedaj veste, kako lavantinske škofove stavijo.

Dr. Kr.

Gospodarske stvari.

Nekaj za sadjerejce.

Zdaj se začne čas drevje saditi. Lukas, slavni sadjerejec, pravi, da je najboljši čas ravno prej, ko začne drevje izganjati. To bi tedaj bilo marca in aprila. Drevesu se naj korenine prirežejo tako, da je rez obrnjena navzdol in naj se drevo dene 12—24 ur v vodo namakati, preden se sadi. Jame za jabelke in kruške morajo vsaj biti 10—12 stopinj vsaksebi izkopane. Velja jih še zdaj kopati, pa je že zadnji čas. Največkrat se napravi napaka, da se drevo pregloboko sadi in ostane potem nerodovitno. Le enmalo nad površnim tlem se mora drevo vsaditi, ker se še zemlja usede. Korenine se morajo namreč ravno pod površjem zemlje razprostirati, ker je tam zemlja najbolj rodovitna, in tudi solnčni žarki morejo na korenine vplivati. Če je toraj kako starejše drevo pregloboko vsajeno in zategadelj nerodovitno, naj se izkopa in višje sadi ali pa se naj zemlja nad koreninami odkopa. Okoli korenin se mora rahle zemlje

natresti in je ne močno poteptati. Tudi je prav dober pesek iz potoka, če se ga nekaj dene okoli korenine. Praznih prostorov ne sme biti okoli. Sort ni dobro veliko imeti, temuč k večemu 3 ali 4: štajerska mašaneka, tafelce, Sevniška voščenska (v toplejih krajih), Pariška rambura, prav dobra je bojda žlahtna Borsdorferca.

Hruške se priporočajo: Kolomova maslenka, Napoleonova maslenka, izvrstne so bojda Clivier di Serres in pa Blumenbach-ova maslenka.

Oves za seme.

Na Kranjskem je bila lani izredno slaba letina tako, da na mnogih krajih ne manjka samo živeža, temuč tudi semena za setve. Deželni odbor kranjski torej po sklepu deželnega zbora, kolikor mogoče stori, da se odvrne lakota in da dobé kmetovalci potrebnega semena. Posebno težko je dobiti ovsa za seme, ker ga nikjer ni prav obilno prirastlo. Cena ovsu je v Ljubljani že 8 gld. 50 kr. in še više za 100 kg. Ker vožnja iz Štajerskega na Kranjsko le kakih 40 do 50 kr. za 100 kg. stane, opozarjamo kmetovalce, kateri imajo oves na predaj, da ga naj ponujajo deželnemu odboru v Ljubljani, kateri ga misli kupiti več 100 centov, da ga oddaje v kraje, kjer niso pridelali nič ovsa.

Sejmovi. Dne 26. marcija na Bizeljskem, v Imenem (za svinje) in na Teherjah. Dne 28. marcija v Arnoži, v Braslovčah, v Ormoži, v Stadnu in v Slov. Bistrici. Dne 29. marcija v Šentilji v slov. gor., v Podsredi in v Slov. Gradci. Dne 31. marcija v Kamnici pri Mariboru, v Sevnici in pri sv. Marku ob Laškem trgu. Dne 1. aprila v Celji, pri sv. Križi tik Slatine in v Radgoni. Dne 2. aprila v Artičah, v Lučanah in v Imenem (za svinje)

Dopisi.

Iz Šmarskega okraja. (Slovenščina.) Ljubimo, likajmo, vadimo se v slovenščini. V nobenem jeziku niso sprvega lepo govorili; so se ga morali dolgo popred pridno učiti, ga piliti in lepšati. S težkim in vsestranskim trudom so si ga ogladili. Posnemajmo jih, kjer je mogoče. V našem vrlo slovenskem Šmarskem okraju moremo po zgledu Šoštanjčanov za korak dalje dospeti. Učiteljstvo je namreč vse narodno. Zakaj bi torej ne sklenili slovensko uradovati pri konferencah? Nikdo ne more ugovarjati, da ne razume, višji se tudi ne smejo protiviti. Angeljčka 4. zvezek na 13. strani navdušuje k temu koraku s to-le povestjo: Ko je cesar Sever kristjane preganjal, je bila tudi sv. Perpetuva zatožena, da je kristjana in zaradi tega v ječo vržena. Njen oče je bil še nevernik, vendar je zelo ljubil svojo hčer, zato

hiti k njej v ječo ter jo prosi in jej zelo pri-govarja, naj vendar pri sodnji ne reče, da je kristjana, da ne bode umorjena tako mlada. V ječi je stal vrč z vodo. Perpetuva vpraša očeta: „Kako imenujete to posodo?“ „Vrč“ od-govori oče, kaj pa je potlej? Zdaj se vzdigne svetnica in pravi slovesno: „Vrču ne moremo dati drugega imena; tako se tudi jaz ne mo-rem drugače imenovati, kakor to, kar sem — kristjana. Enako se ne moremo in ne smemo drugače imenovati in kazati tudi mi, kakor Slovenci. Drugim narodom je veselje govoriti svoj jezik, kedar je le mogoče. Take posne-majmo. Brez potrebe ne govorijo po tuje. Go-vorimo še mi po slovenski pri javnih zborih, uradno pri učiteljskih konferencah in zasebno ne iz sovraštva do drugih jezikov, ampak iz ljubezni do maternega.

Iz Konjic. Kaj pa je pomenil v soboto večer 15. t. m. kres na Konjiški gori in za-stava na gradu presvlt. kneza Windischgrätza? Veselje, katero se je s tem oznanjevalo tržanom in okoličanom, ker je princ v preuzvišeni in katoliški kneževij hiši mladega presvlt. kneza Hugo Windischgrätza in premilostive knezinje Kristine, rodom Auersperg narodivši se 13. marcija, v soboto popoldne sv. krst prejel na ime: Alfred, Veriand, Gabriel. Da so k temu veselju prišli v Konjice bližnja žlahta kne-ževska — Windischgrätza in Auersperga, to je razumljivo. Isti den se je tudi sklenila za ta zimski tečaj kuhinja siromašnih šolarjev; kjer je vsaki den dobivalo 130 učencev skoro tri in pol meseca opoludne toplo hrano in kos kruha. Tudi se je stotine drugih darov med tem časom ubogim razdelilo, v oblačilu in v knjigah. Te vse darove so blagovolile dajati radodarne in milostive roke nekaterih blagih gospá iz trga; čez vse pa ste se odlikovale baronica Vaj in preuzvišena mlada g. kneginja Kristina Windisch-grätz. Ta presvetla gospa je posebno veselje imela biti med otroki, za to je opoludne rada med nje v kuhinjo zahajala, ter jim je smehljaje kruh iz svojega predpasnika milostivo delila, ne glede na to veliko, da li so zadosti čedno oblečeni, ker so ravno ubogi otroci. Kakor si je nekdaž sv. Elizabeta, tako je tačas premil. knezinja Kristina iskala pri otrokih in ubogih nebesa. Vse te tolikokrat obdarovene otroke so opoludne v šoli skupno zbrane g. katehet opo-mnili v pričo blagih gospá in gospodov na dolžnost hvaležnosti do svojih dobrotnikov; ter so se vsi po šoli v cerkev podali k litanijam in molitvam v zahvalo za prejete dobrote, slednjič pa so prosili, naj dobrotljivi Bog vsem dobrotnikom in darovnikom svoj blagoslov in milost deli. Bog vsem plačaj!

Iz Slatine. (Naša nemščina.) More biti vam je znano, da nam naši gizdavi Nemoi in nemčurji očitajo, da je slovenski jezik „bauern-

sprache.“ Ne morem zato biti v tej zadevi tiho in akoravno sem že davno pozabil, kar sem se neki nekdaj iz nemške gramatike učil o jezikoslovji, to pa še znam, da naši po-sili Nemci imajo v svoji nemščini veliko „bauernsprache.“ Jaz imam pogosto priložnost, da kaj takega slišim. Nedavno sem se pogovarjal z nekim takim Nemcem in ta mi je rekel: heute bin ich lange geschlafen. Kolikor se moram še spomniti, bilo bi pravo reči: heute habe in lange geschlafen. Ravno slišim pogostoma: wir haben sich gut unterhalten, namesto wir haben uns. . . . Tudi ne znajo razločiti allein in selbst, kajti v slovenščini je beseda „sam“ za obe besedi. Potem se pa sliši od teh ljudij: er wird es schon allein thun, namesto „er wird es selbst thun.“ Če mi pa, dragi bralci, tega ne verjamete, kako so naši nemčurji dobro v nemščini „ausbildani,“ naj bo Vam v dokaz tega „ortografija“ naših posili Nemcev. Ni treba se dolgo ozirati, kmalu zapaziš, če prideš k sv. Križu poleg Slatine na vsaki hiši neko tablico, da bi lahko mislil, da si tam v Prusiji, na kateri bereš: Ortsgemeinde hl. Kreutz Nr. — namesto hlg. Kreuz. Dalje se obrnimo proti Rogatecu, tam vidiš „Ortsgemeinde Terschische Nr. ? — Dalje, ako meni popotnik iz Slatine iti skozi Imence — mimo vile Haimcenove in memo hleva Migličevega, gori proti Imenskemu potoku — da pride v Pernek in k sv. Trojici, kaj zapazi? Tablo z napisom: zur Börnegger höhe und hlg. Dreifaltigkeit. Ko sem prvokrat to tablo videl, bogme sem mislil, da to kaže kje v Nemčiji na kako gostilno, kjer so dobri gnjeti in klobase, kajti pernečki hribček in Börnegger höhe, tega pač ne more naših slatenskih Slovencev nihče razumeti, kaj to pomeni Börnegger. Vidiš, dragi bralec, take table so po in okoli naše Slatine javno razobešene. Jaz mislim, to je v nebo vpijoči greh. In kaj nam je storiti? Reči moramo: Oče odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo!

Iz Ptujkega okraja. Nas gostilničarje na deželi vendar Ptujčani radi imajo, ker so nam zopet svojo „einladung“ poslali. To so vam čudne glavice! Za vse reči, katere bi okraju k pridu bile, je mesto zamo zase, ima svojo autonomijo, so nobel. A nas bi pa potrebovali, da bi njim dolagali, ker oni dobo vedó, da na deželi nima nobeden gostilničar točarjev (ali kakor pravijo, kelnarjev) in ni se njim bati, da bi morali za takošnje plačevati, kakoršnje si bodi stroške. To so ti zvite buče — naši Ptujski krčmarji in šnopsarji. Oni si mislijo: kmet si nor in plačaj stroške, kateri se naberejo samo po mestnem okolji ali občini, kjer vse mrgoli takošnjih kelnarjev. Tedaj dragi slovenski gostilničarji, zberimo se in ako že po postavi zadrugo moramo imeti, tedaj jo pa mi moramo imeti, tedaj jo pa mi za se ustanovimo,

saj nas je lepo število! Ne dajmo se našim napetnežem Ptujskim v koš poloviti. Naj imajo svojo mestno zadrugo, a nas ne potrebujejo, ako nas pri drugih koristnih rečeh ne poznajo, zakaj bi njim pa sedaj dobri bili, samo toliko, da bi njim naš denar tjekaj nosili! Ne bodimo podlaga ptujčevi peti! Kateri je za to, da mi svojo zadrugo ustanovimo, naj to naznani v kratkem gostilničarju g. Josipu Lahu, v Cir-kovcah, pošta Pragerhof.

Iz Št. Jurja na j. ž. (Naši otroci.) Pri nas ni šolske dni o poldne božjega mira. Otroci se drvijo semtertje in kričijo na vse preteze. Ni lahko drugače mogoče, kaj si pa naj spočnejo? Obleko in obutalo imajo slabo, da jih zebe, gret se nimajo kam hoditi, in ko bi jih puščali celi čas v šoli, kdo bi jih naj popoldne v gosti megli praha učil? Nadloge imajo tedaj oboji tržani in otroci. Kako bi se dalo pomagati? Nek veljaven mož je rekel: naj vpeljajo poldnevni poduk.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Dunaji so bile zadnje dni dopolnilne volitve v mestni zastop in pri njih se je liberalcem in judom godilo že precej trdo ter so izgubili 7 zastopnikov. Da so skorej vsi listi, kar jih izhaja na Dunaji, zoper to, kaže pač najbolj, v čiji da so službi. — V drž. zboru ne pride še drž. proračun v razpravo pred veliko nočjo, pač pa so potrdili nekatere volitve, med njimi tudi dr. Foregger-ja. Dr. Gegoréc in M. Vošnjak sta pobijala to volitev, izlasti za to, kar se možu očita, da je freimaurer. Če je to resnica, potem pač greši in se sam izloči iz kat. cerkve, kdor ga še voli ali pripomore kaj, da se še kedaj izvoli. — Drž. poslanec za trg. zbornico v Ljubnem, na gornjem Štajarji, baron Zschock je umrl. Bil je liberalec ali, kar je bilo hvale vredno, ni veliko govoril. — Drž. odbor v Gradci se še vedno brani slov. jezika na slov. ljudskih šolah in izlasti gori v Mozirji mu enak sklep tamošnje občine ni po volji. — Na Koroškem že sedaj pripravljajo nemškutarji načrte, po katerih jim bode mogoče še zanaprej držati slov. volilce v jarmu nemškutarije. Nek Otič in Plavec pa jim naj bota drž. poslanca! — Čez zapravljivo gospôdo, ki sedi v obč. zastopu v Prevaljah, sliši se tožba čez tožbo pri slov. kmetih in mogoče, da bodo le-ti pri novi volitvi zopet segli skupaj ter porinili liberalno gospodo iz zastopa. — Graščino Kostel je kupil jud Neuberger in je on sedaj menda prvi izmed judov graščak na Kranjskem. Ni ga bilo treba. — Kat. pol. društvo za kranjsko deželo je imel svoje drugo zborovanje v Št. Vidu nad Ljubljano. To je jako hvale vredno. — Mesto Gorica dobi zopet dopolnilne vo-

litve in sicer letos v meseci maji. Ne zna se, bo-li letos za slov. volilce bolje, kakor zadnja leta. — Dr. Tonkli je nabral 300 gold. za slov. dekliško šolo v Gorici. — Na Primorji ni bilo treba porotnih sodeb v tej dobi in sicer za to ne, ker ni bilo tacihi zločincev. — V Trstu je prišla še le sedaj postava gledé na počitek o nedeljah v veljavo, ali jo bodo pa na tenko izpolnjevali, to je pri Lahih veliko vprašanje. — Skupno blaznico misli vlada sezidati v Trstu za celo Primorje. — Hrv. sabor v Zagrebu je izvolil za drž. poslance v Pešti dr. Egersdorferja, grofa Eltza in Pintarića. Da so ti pravi Hrvati, to ni, da človek verjame. — Zadnje delo ministra Tisza je bilo bojda to, da je dobil jud Schossberger čast barona in za to pravico priti v hišo ogerskih magnatov. Plemenitaši se srdijo vsled tega, ali kaj čejo, saj so se sami klanjali dovolj dolgo prevzetnemu kalvincu. — Da je v Galiciji letos slabo za živež, to je resnica, ali kar se pravi lakota, te še ni ter priskrbi dežela ljudem živeža za potrebo.

Vunanje države. K shodu v Berlinu, ki razpravlja delalske stvari, sv. Oče v Rimu, Leon XIII. niso poslali lastnega odposlanca, vendar pa so cesarju Viljemu izrekli svoje veliko veselje čez to, da je prišlo do shoda. — Pravi se, da so dnevi ital. ministra Crispi že pri kraju in da pojde v kratkem za „svojim prijateljem“ Bismarckom. Mladi kraljevič Vitore potuje sedaj po balkanskih državah in misli se, da ima to potovanje posebne namene. Nam se zdi, da ondi pač le ni za Italijo, česa da naj išče. — Nova francoska vlada je v resnici stara, kajti ministri so si le drugače posle razdelili in mesto Ribota jim je sedaj Freycinet za predsednika. — Če in koliko naj si vlada išče posojila, to še pri ministrih ni dognano, ali kaj čejo, ko pa ni denarja! — Iz Anglije se je princ Wales, najstari sin kraljice Viktorije, podal v Berlin in sicer za to, da povrne cesarju Viljemu obiskovanje v Londonu. — Novi kancelar nemške države je general vit. Caprivi. Doslej se ni vedelo veliko o njem, vendar pe je neki jako blag mož. Grof Herbert Bismarck, sin kneza, tudi ne ostane več v ministerstvu. Vidi se, da stari Bismarck ni šel rad iz službe. — Pri Rusih se kaže neko veselje nad tem, da je Bismarck odstopil in misli se, da si stopite poslej Nemčija in Rusija bližje. Mogoče je to, ali potem za nas ne bode dobro. — V Moskvi so bili večji pretepi med dijaki in redarji. Ne zna se, kaj da jih je bilo krivo. — V Bolgariji se sliši marsikatera grenka zoper Ruse in zdi se, da v resnici ruska vlada nič ne brani ljudem, na njeno ime rogoviliti po Bolgariji. — Kar se tiče Srbije, to se lahko izreče vse v enem, da ima otroka za kralja, in ministri pa da niso med seboj

složni. — Da Turčija ne misli v resnici odpraviti suženstva, kaže dovolje to, da sultan ne pripusti pregledovati turskih ladij. — V Aziji in sicer v Afganistanu, ki mejaši z Rusijo, nastali so resni nemiri. — Na Salomonskih otokih, v obližji Avstralije, je huda lakota in zamorci so ubili 5 belih ljudi ter jih snedli; 25 drugih belih še živi na tistih otokih, in če ne ubežijo še v pravem času, pride tudi na-nje vrsta. Strašna osoda!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

„Moj Bog.“ boš mi morda rekel na to, „šole pač preveč stanejo, in čemu toliko šol? Zakaj pa smo nekedaj imeli vsi, kolikor nas je hodilo v šolo, v starej šoli prostor?“

„Prav imaš, imeli ste prostor, pa vprašam te, ste li obiskovali takrat šolo vsi, kolikor vas je bilo v celej fari za šolo sposobnih, je-li bilo takrat toliko otrok, kolikor jih je sedaj! Ni ste hodili vsi v šolo; saj vas tudi nikdo ni silil, ne vlada pa ne vaši stariši! Nekdaj pa tudi ni bilo toliko otrok, kakor jih je sedaj! To ti hočem dokazati: Naš načelnik krajnega šolskega sveta je preračunal, da so potomci njegovih starišev v teku 50 let na 45 oseb narasli! Praviš tudi, da šole preveč stanejo, posebej ako se morejo nove staviti. Premotriva še nekoliko to tvojo trditev! Hlapec, ki se je naveličal služiti in si je prihranil, recimo kakih 100 gld., si kupi kakih 20 štirjaških metrov zemljišča, gre po fari od hiše do hiše, da si naprosi lesa: tu dobi en hrastič, tam en bor, zopet pri drugem kmetu kaj družega, in na tak način si sirotek postavi v kratkem času snažno hišico! — Koliko časa pa se pripravlja vsa fara, oziroma šolski kraj za zgradbo novega šolskega poslopja? Naš šolski kraj, v katerem so ušolane 4 občine, je v teku treh let nabral 60 gld. Ni-li to čudno, neverjetno, nečastno? Ko bi bilo naše ljudstvo tako navdušeno za šolo, kakor so na pr. Čehi, tedaj bi pač že teh 60 gld. zadostovalo za zgradbo nove šole. Vém, da boš se tej mojej trditvi čudil, dragi bralec, pa tem bolj boš se še čudil, če ti povém, kar sem čital v časopisu „Učiteljski Tovariš“. No, pa beri: „V nekej fari na Češkem so imeli staro, prav majhno šolo. Gospod učitelj pritoževali so se večkrat krajnemu šolskemu svetu, to je tistim faranom, ki so izvoljeni za oskrbovanje šole, rekoč: naša šola je z učenci tako napolnjena, da mora jeden oddelek učencev med tem stati, ko učenci drugega oddelka pišejo in naopačno. Le-ti možje so se o tem enkrat sami prepričali in našli še

v največe začudenje, da je bila v majhnej šoli takšna vročina, da so otroci skoraj omedlevali in tako tedaj na telesu in duhu slabevali. Takoj po šoli pogovoré se z gospodom učiteljem in gospodom župnikom in sklenejo, da hočejo postaviti novo, prostorno, šolsko poslopje. Med tem ukrepanjem oglasé se gospod učitelj ter začno tako-le govoriti:

„Dragi možje! vsakemu izmed nas je znano, da več ljudi več vé, in več delavcev več opravi, nego jeden sam; iz tega pa lahko sklepamo, da more več učiteljev na enej šoli več naučiti, kakor jeden sam, in sicer tem več, kolikor manj ima učencev. Mestni otroci učijo in naučijo se več, kakor otroci na deželi. Pa tudi na deželi naučijo se otroci v takej fari, kjer imajo več-razredno šolo, več, kakor na enorazrednici. Pa imajo tudi v istej fari, kjer je večrazdna šola, več plačil? Ne, temu ni takó, dragi moji! Za tri štirjaške sežnje več drv, 2 steklenici več tinte, za 10 kr. več krede in jedno gobo za tablo več na leto morali bi poskrbeti in imel bi jeden razred več; ali pa če bi poskrbeli za dvakrat toliko imenovane šolske priprave, imeli bi tri razrede itd. Se vé, da se razredi pod milim nebom prirejati ne morejo, pa vprašam vas: Bi-li stalo tako mnogo truda več, če bi takrat, ko se opeka dela, je naredili nekoliko tisoč več? Gotovo ne, le dobre volje je treba!

(Dalje prih.)

Smešnica 13. „Kam pa, ljudje božji?“ vpraša rabelj, ko vidi, da hité mimo njega. „Na morišče!“ odvrne mu jih nekaj. „Oj“, reče na to rabelj, „le po časi! Brez mene ne bode ničesar na morišči.“

Razne stvari.

(Pogorelci.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je daroval 1000 gold. za pogorelce v Orehovi vesi, okraja Maribor, iz lastnega premoženja.

(Novi oltar) V stolni cerkvi v Mariboru postavlja se te dni novi veliki oltar in ga bodo mil. knezoškof blagoslovili prihodnjo nedeljo. Kakor se kaže, bode oltar lep kinč v ponovljeni cerkvi.

(Nova pošta.) Pri sv. Martinu v Gornji Savinjski dolini odpre se nova c. kr. pošta in bode ob enem tudi nabiralnica c. kr. poštne hranilnice.

(Podružnica.) V Šmariji pri Jelšah so si osnovali podružnico c. kr. kmetijske družbe. „D. W.“ ji želi, ker ni v rokah nemškutarjev, k malu srečni konec, mi pa veselo življenje!

(Govor) dr. Gregoréca zoper potrjenje izvolitve drž. poslanca za Celje, dr. Foreggerja, deva „D. W.“ pa tudi „Mbg. Ztg.“ na smeh, a vidi se jima, da ji je strah, kaj bode o prihodnji volitvi.

(Na Dravskem brodu v Melji) začeli so zopet prevažati vozove, ker je Drava nekoliko narastla.

(Dež. odbor) v Gradci je odločil 350 fl. iz dež. kase za podporo pogorelcev v Starošincih.

(Vojaštvo) Službovnik je izdal za ces. in kralj. vojsko v slov. jeziku Andr. Komel pl. Sočebnan, c. in kr. major v pokoji. Tega dela 3. zvezček obsega pravila za pehoto in lovska četa ter velja 15 kr.

(Modrost.) V Celji je neki Tschantsch predri žleb in zato je vdarila voda v „vrtnarsko ulico“. Mestni očetje pa so zadnji petek srečno ugnali, da se naj izpolje samo voda iz ulice.

(Krvni davek.) Iz mesta Celja je bilo letos celih 13 mladeničev pri novačenji in vzeli so jih troje v vojake. To je v resnici velik krvni davek in torej velika krivica mestu, da ne mara ves okraj biti mestu na razpolaganje!

(Nesreča.) V Ojstru pri Trbovljah si je več otrok zakurilo na trati. V tem je prišlo 5 let staro dekle Franca Požun preblizo ognja, ter se je unela otroku obleka. Revše se je tako opeklo, da je čez dva dni v hudih bolečinah umrlo.

(Odlikovanje.) G. Ivan Burja, c. kr. glavni davkar v Celji, dobil je naslov ces. svetovalca ter pojde v pokoj.

(C. kr. poštni urad.) Iz zanesljivega vira izvemo, da se bode dne 1. aprila t. l. v Grižah v Savinjski dolini otvoril nov c. kr. poštni urad. Z njim je združena tudi c. kr. poštna hranilnica.

(Zadušila je) v spanji dekla Jozefa Vengust iz Vrhov svojega 6 tednov starega otroka.

(Kje je?) Iz Gradca je izginila Mica Kmetec, doma v Konjicah, ter se sluti, da je našla grob v Muri, toda trupla še niso našli.

(Veselo.) V župniji Galiciji ima družbe sv. Mohorja 114 udov, za kacih 60 več, kakor lani.

(Tatvina.) Med Ptujem in Pragarskim so zadnji čas večkrat odnesli na železnici blaga iz vagonov, ne da bi tatove ujeli. Sedaj pa so jih ujeli c. kr. žendarji in jih izročili c. kr. okr. sodnji na Ptuji.

(Influenca.) V Mariboru je prišla influenza nad konje in sicer sedaj še le na vojaške v kosarni pri sv. Magdaleni. Edno živinče je že poginilo vsled te bolezni.

Listič uredništva. G. H. v Š.: Dobro, da ste nam poslali svoje nežno dete ali „himno“, mi pa storimo še bolje ter jo pošljemo — v koš. — G. S. v H.: Nam ni jasno, kaj če Vaše pismo. — G. H. P. na S.: Naj sežemo mi v „osje“ gnjezdo? Mogočo in če treba, gotovo!

Loterijne številke:

Trst 22. marca 1890: 35, 14, 28, 53, 61
Lino „ „ „ 71, 27, 26, 30, 44

Razglas.

Od c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru na levem bregu Drave se daje na znanje, da so v smislu odloka ces. kr. okrajnega sodišča v Mariboru na desnem bregu Drave z dne 4 februarja 1890 št. 731 dovoljene prostovoljne dražbe k zapuščini Marije Miklausičeve spadajočih zemljišč, in to:

1. zemljišče vl. št. 31 kat. občine Karčovina v cenilni vrednosti 5721 gld. av. vr. in k temu spadajočega premakljivega blaga (pohištva, vinskih sodov itd.) v vrednosti 864 gld. 12 kr. ročišče na

dne 21. aprila 1890

predpoludne od 9—12. in slučajno od 2—6. ure popoldne v Karčovini;

2. zemljišče vl. št. 19 kat. občine Leitersberg v cenilni vrednosti 931 gld. a. vr. in vl. št. 47 kat. občine Jelenšenberg v cenilni vrednosti 1110 gld. a. vr. ročišče na

dne 23. aprila 1890

od 11—12. ure predpoludne v pisarni št. 9 s tem dodatkom odredjeno, da se imajoča zemljišča in premakljivosti le po ali preko cenilne vrednosti prodajo in dražbeni znesek za prodane premakljivosti se v gotovem denarji hitro plačati mora.

Cenilni zapisnik, gruntovni izpisek in dražbeni pogoji se lahko v registraturi tega sodišča uvidijo.

C. kr. okr. sodišče v Mariboru na l. br. Dr. dne 20. marcija 1890.

C. kr. okrajni sodnik

1-3

Fladung m. p.

J. Bendik

v Št. Valentinu, Niže Avstr.

ima edini le pravico na Avstrijsko-Ogerskem za osvetljenje usnja patentovano

tinktura za svitljenje usnja

ne tekoči, trenutni svit ali apretura za usnje, temveč oljnati svit, od c. kr. drž. vojnega ministerstva izkušen in za c. in kr. vojsko v rabo dovoljen.

(Cena za kilo 1 gld. 20 kr., za steklenico št. 1, 1 gld. št. 2, 40 kr., št. 3, 20 kr.)

Potem za usnje prav dobro neprepuščajočo c. kr. privil.

redilno maščo za usnje

J. Bendika po sto spričeval potrjen. (Cena za celo škatljo 1 gld., pol škatlje 50 kr., četrt škatlje 25 kr., osminko škatlje 12½ kr. Prodajalci dobodo provizije. Zaloge so v vsacem večjem kraji cesarstva: V Mariboru pri gospodu Holasek-u in Martincu, v Celji pri g. Traun-u in Štiggerju, v Gradci pri g. Korath-u itd.)

Občinstvo se svari pred ponarejenim in usnji škodljivim blagom.

4—10

Zahvala.

Usojam si zahvaliti se slavni ogersko-francoski zavarovalnici „franco hongroise“ za točno izplačevanje po požaru na hramu in gospodarskem poslopji št. 43 v Temniku mi pouzročene škode.

Temnik pri Slatini, dne 16. marca 1890.

Blaž Perkovič, m. p.

Smrekove in jelove šture

brez skorje, ki se dajo gladiti, 1—4 metrov dolge in od 6" naprej močne, vsako število vagonov, kakor tudi cela debla in gojzde, potem orehove šture, cele vagone, kupuje po najboljši ceni Fr. J. pl. Bachö, Maribor, stolni trg št. 6.

Priporočba.

Več tisoč lepih 4—5 letnih sadnih drevesc najboljih vrst, priporoča po nizki ceni Jože Janežič na Bizeljskem pri Brežicah.

Občinski zastopi in šolska vodstva dobijo cepiče zastonj. 11

●++++●

Zatežke hmeljne mladike

najboljše vrste priporoča po najnižji ceni hmeljna zaloga 1-3

Edmunda Stern v Zateži.

●++++●

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane.

Teodor Slabanja, 18—24
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Vabilo

k občnemu zboru Savinjske posojilnice v Zavelci v nedeljo, dne 30. t. m. ob 2. uri popoldne v občinski pisarni v Zavelci.

Ako bi pa k prvem občnem zboru ob 2. uri ne prišlo zadostno število udov Savinjske posojilnice, skliče se ob enem ob 3. uri popoldne na tisti dan in v tistih prostorih drugi občni zbor, pri katerem je potem vsako število udov Savinjske posojilnice sklepčno.

Dnevni red:

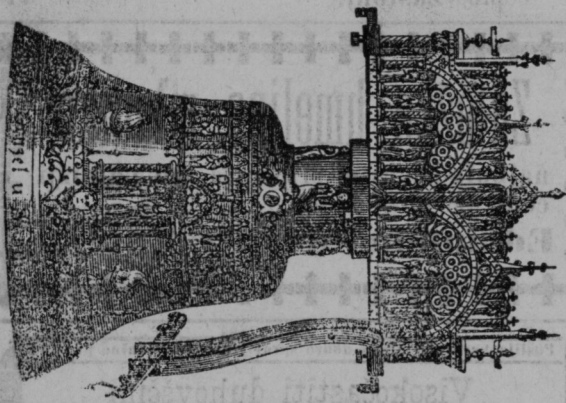
1. Predlaganje računov za leto 1889 in volitev dveh revizorjev;
2. Volitev novega odbora;
3. Razni nasveti.

Žavec, dne 22. marcija 1890.

Načelnik.

Priporočba.

Priporočamo se č. duhovščini, cerkvenim predstojništvom za napravo turnskih zvonov v vseh glasovih v velikosti ter prevzamemo poročstvo za natančno vbranje in skrbno delovanje. Imamo tudi cerkvene svečnike, ubrane oltarne in žagredne zvončke.

Nešteta prinaznanila gledé izdelanih zvonov leži pri nas na ogled.

Jan. Denzel-novi sini
v Mariboru na Dr.

2-6

„Oves Willkomm“.

Ta oves je na štajarskem med vsemi sortami najzgodnejši, plodnejši in težji; raste na visoko od 5-6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 40 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 25 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 20 kr.

Razpošilja, kakor dolgo seže, vreče po 5 kil za 1 gld. 80 kr. proti pošiljatvi zneska ali poštnemu povzetju franko na vsako poštno postajo

Benedikt Hertl, 6-8
veliki posestnik na grajščini Golič pri Konjicah.

Naznanilo.

Pravočasna in ugodna kupčija mi je umogočila, da zamorem ponujati častitim p. n. gostom poštna štajarska naravna vina in jamčim vsaki čas za pristnost, kakor tudi za pravilnost vira in imenovane dotične vinske gorice; posebno pa opozarjam na sledeče vinske vrste, katere točim v moji gostilnici in sicer:

1888. l. Ljutomerčan (Brebrovničan)	liter 24 kr.
1889. l. Ljutomerčan	dto. " 32 "
1885. l. Konjičan	" 40 "
1885. l. Ljutomerčan (Jeruzalemčan)	" 60 "
s prijetno vonjavo in najfinejšim okusom	" 60 "
1886. l. Ljutomerčan (Jeruzalemčan)	" 45 "
mala butelja	" 70 "
velika butelja	" 70 "

Ob enem pa priporočam tudi svoje sobe za popotnike po najnižjih cenah in se priporočam za obilno obiskovanje

Jurij Lemež,

gostilnica „Zvezda“ v Celji.

2-2

Na znanje vinorejcem!

Pri nas izdelujemo škropilnice zoper strupeno roso po lastni sestavi in sicer v treh različnih vrstah, brento iz pocinjene železne plošče in dobro pomazano. Sesaljška je iz kovine ter ima v viti bat, usnen zavijljaj in meh. Na dalje enak bat v leseni brenti in tretjič, kar je vsakako najbolje, bat s stisnjenim zrakom, pri čemer ne pride bat nikoli v dotiko s tekočino in ga torej galica ne more prejesti. Posoda služi ob enem tudi za meh in tekočine se ne razliva, ker je posoda hermetično zaprta. Ta bat dela, če je v njem stisnen zrak, skozi 15 minut, ne da ga je treba zopet gnati.

Mi vabimo vljudno gg. vinorejce naj se prepričajo sami s teh naših škropilnicah.

Na dalje priporočamo naše crpalnice za vino, vzdigalo, zaklopnica na kroglo in meh izvrstne robe, zatem vinjalo, krilate bate, pipe holandi, študenčine kakor kovine vsake sorte pretoke v vseh širjavah in pretoki na vago. Škropilnice za snaženje sodno in tudi za prvo gašenje.

Jan. Denzel-novi sini
v Mariboru na Dr.

2-3